

Irvine Welsh

Artistul Begbie

Traducere din limba engleză
de Carmen Toader

POLIROM
2018

CUPRINS

1.	Plaja	9
2.	Curierul 1	17
3.	Reflecții	18
4.	Atelierul.....	21
5.	Con vorbirea	28
6.	Curierul 2	32
7.	Sora.....	38
8.	Incidentul	49
9.	Partenerul de dans 1	56
10.	Fratele.....	66
11.	Al doilea fiu.....	71
12.	Fosta.....	76
13.	Partenerul de dans 2	83
14.	Mentorul	87
15.	Curierul 3	95
16.	Colecționarul de tablouri	100
17.	Unchiul	109
18.	Înmormântarea.....	120
19.	Mesajele.....	144
20.	Proprietarul.....	148
21.	Vechiul complice	158
22.	Autocontrolul	163
23.	Agentul	172

24. Partenerul de dans 3	187
25. Apartamentul	193
26. Partenerul de dans 4	199
27. Cuplul	203
28. Curierul 4	212
29. Tânărul despot războinic.....	215
30. Partenerul de dans 5	224
31. Prietenul	228
32. Curierul 5	237
33. Vechea crâșmă	241
34. Partenerul de dans 6	248
35. Pișatul	258
36. Artistul în casă	266
37. Cursa aeriană	289
<i>Mulțumiri .....</i>	299

— Tiai umplut dă belșug, Gav, remarcă glumeț Franco.

— Trăiesc în lux, zâmbește Temperley cu o undă de disperare înăbușită.

Pe urmă aude în ureche altă voce, una șovăitoare și vicleană:

— Hei, Franco...

Se răsucește și vede un bărbat sfrijit și descompus, cu o claietă de păr unsuros, blond-cenușiu, sub care se zăresc doi ochi mari, negri, care lucesc stins în ceată, înfundăți într-o față cu o paloare de stafie.

— Bună... îi răspunde precaut Franco. Cum merge treaba?

— Po să vezi și singur, Franco.

Spud Murphy i se pare atât de bătrân și de zbârcit, încât dacă nu i-ar fi auzit glasul, Franco n-ar fi fost în stare să-l recunoască.

— Nu poasă fiatâdă rău!

Un zâmbet morbid însuflește oarecum trăsăturile lui Spud. Pe urmă față îi cade iar.

— Îmi pare rău dă Sean. Iun oraș nasol, Franco. Nimic nu mai e cia fost. Acu-i nasol, cum spuneam, îl avertizează Spud.

Franco dă din cap aprobator, de parcă ar fi ceva evident. Toate orașele au o parte urâtă, iar aici nu-i nici mai rău, nici mai bine decât în altele. În California ei locuiesc doar la câțiva kilometri de locul unde de curând pe un fiu de bani gata al unui regizor l-au apucat pandaliile și a împușcat mai mulți oameni, omorându-i, pentru că n-a putut să și-o tragă cu cine voia el. „Slavă pulii că aici nu sunt pistoale“, își zice el răutăcios, uitându-se la bietul Spud. În pofida imaginilor din filme, a politicii externe militariste și a

rasismului în creștere, lui i se pare că în America oamenii sunt mai politicoși decât aici, deși le permit nebunilor să cumpere arme, iar acesta este un lucru care poate schimba radical viața comunităților.

Vede peste umărul lui Spud cum June, care încă plângă, este consolată de Olivia, în vreme ce Michael nici nu se uită la ele, părând aproape nonșalant. Franco simte o vibrație ciudată ridicându-i-se de undeva din adânc. „Respiră...“

„Unu... doi... trei... cine-s ei...“

Nu-i vine să credă că pe vremuri asta era familia lui, iar oamenii ăștia, prietenii lui de suflet. Și le închipuie pe Mel, Grace și Eve, se străduiește să le distingă detaliile chipurilor în vreme ce i se strecoară prin minte, apoi pe prietenii lor, Ralph și Juan, și chiar pe socrii lui și pe agentul lui, Martin, sub soarele Californiei. Iar locului ăstuia cenușiu i se zice „Însoritul Leith“. E bizar. Deseori viața pare o glumă fără noimă. Ori te trezești cu o plăcintă cu frișcă în față, ori ajungi să râzi de cei care o încasează în locul tău.

— Probabil, Spud, aproape că zbiară Franco, abținându-se cu greu să râdă în hohote.

Pe când băuturile își fac efectul, procesiunea de foști pușcăriași veniți din toate cartierele orașului, care se strecoară până la el și îi vorbesc conspirativ, în șoaptă, ca în încisoare, crește exponential. Gogomăniile și îndemnurile la violență, cele mai multe dintre ele la adresa lui Anton Miller, aproape că îl copleșesc. Simte cum bezna i se strecoară în craniu. Franco respiră regulat, încercând să se detașeze. Tensiunea din creier. Concentrarea care pierde. Abaterea gândurilor pe vechile canale neurale dezastruoase. Se gândește la capetele actorilor săi și la anumite

mutilări ale lor. La picturile lui, versiuni atice ale lui Dorian Gray, scăldate în sânge roşu. Privirea lui e aşintită asupra lui Frances Flanagan şi aproape că se bucură când Elspeth şi Greg vin să-l salveze.

— A venit un băiat de la ziarul local, un reporter de la infracţiuni, îl anunță Elspeth.

— E dezgustător că nu lasă în pace familia îndoliată, murmură Greg, uitându-se la reporterul şleampăt şi roşu la faţă, care stă singur într-un colţ.

Pe urmă se răsuşeşte către un grup de tineri care îl studiază pe furiş pe Franco.

Frank Begbie i-a remarcat şi el, bănuind că măcar unii dintre ei sunt în cărdăsie cu Anton Miller. Deşi el nu venise, cu siguranţă avea să afle tot ce se petrecuse acolo.

— Îhî, acceptă el.

— Hmm, mormăie Greg şi aruncă încă o privire grupului de tineri. Crezi că există pericolul să fii considerat erou de unii dintre puştii de-aici?

Franco dă din umeri cu nonşalanţă.

— *Sunt un erou pentru unii dintre puştii de-aici*, zice el, intrerupându-se pentru a arunca o privire spre Elspeth. Şi pentru fiul meu am fost un erou, dar n-am fost niciodată alături de el când a avut nevoie de mine. Acum ajunge în mormânt la douăzeci şi unu de ani. Iar eu n-o să fiu aici nici pentru fiii altora.

Greg vede cum sprâncenele soției lui se ridică îngrozite spre tavan.

Terry trăncăneşte cu câţiva membri ai grupului de tineri. Franco îl vede cum glumeşte nonşalant cu ei, atrăgându-le mereu pe iubitele lor în conversaţie şi făcându-le să chicească, iar după aceea ignorându-i pe băieţi. Grupul de

tineri se ține departe de Tyrone, care stă la bar, cu dorința sumbră de răzbunare înfășurându-i umerii masivi aidoma unei mantii. E cu Nelly, vechiul prieten al lui Franco, care se străduiește să-l evite. E gata să se ducă la ei și să-i salute, poate chiar să-i ceară cumva scuze lui Tyrone, când deodată Larry își face din nou apariția în fața lui.

— Deci, Franco, ce ți se pare că s-a schimbat în Scoția?

— Nemernicii au ș-acu dinții stricați, beau prea mult, iau prea multe droguri – se uită la Tyrone – și s-au îngrăsat. Asta s-a schimbat.

Fața lui Larry se încreștește într-un rânjet.

— Dă parcă-n State nu-s oameni grași! Dă la ei a venit tot căcatu ăsta cu obezitatea!

— Îhî, acuma-i o problemă universală, zâmbește Franco, observând că principala însușire a lui Larry este că toată lumea îl evită.

De pildă Elspeth și Greg, care se duseseră în cealaltă parte a încăperii. E și el bun la ceva.

— Taman aşa, spune Larry. Cică trei sute dă milioane dă gălbejiți îs acu și ei obezi. Adică-s mai mulți gălbejiți obezi dăcăt americani dă orice gabarit. Asta-nseamnă că să-ndoapă c-o grămadă dă haleală nasoală. N-ai fi zis vrodată c-o s-ajung-așa dă la un pumn dă orez!

— Știi *Chinese Democracy*?

— Nu au ăia democrație-n China.

— Nee, e-un album al lu Guns n' Roses.

— Nu.

— Caută-l. Ți-l recomand cu căldură.

— Bine... Și cum îi viața-n California, Frank?

Frank Begbie își îndreaptă privirea spre doi dintre foștii lui dușmani. Unul e Cha Morrison din Lochend, care

locuise în blocul de lângă cel unde stătea acum June. Cu degetele pline de ghiuluri strânse pe paharul cu bere, seamănă cu o mătă care a descoperit blidul cu smântână. Pentru Cha înmormântarea este un soi de reușită, reflectează el, poate să se bucure de moartea lui Sean și, în același timp, să se delecteze cu băutura cumpărată de tatăl lui, vechiul său rival.

— Îmi place acolo, da lipsește ceva, răspunde el. La fel cum e cu războiul.

— Cam ciudată atmosferă în camera asta, declară Larry.

Frank Begbie își amintește că Larry a fost mai demult victima cuțitului lui Cha Morrison, care făcuse și pârnaie pentru asta. Simte cum îi crește pulsul. Se silește să respire lent și regulat, inspiră pe nas, expiră pe gură. „Calm. Rămâi calm.“ Cel mai bun moment să lovești pe cineva e atunci când trage aer în piept.

— E-n regulă, Frank? întreabă Larry.

O tacere de rău augur se aşterne peste multime, ca pe ringul de dans al unui club de noapte aglomerat înainte ca DJ-ul să pună *melodia aia* care o să-i înnebunească pe toți. Iar Franco își dă seama că DJ-ul e *el*. Toată lumea așteaptă ca el să pună melodia aia. Să fie primul care să lovească cu pumnul sau cu piciorul, să arunce un pahar, să izbească pe cineva cu capul sau căcar să urle ca descreieratul pentru a-i asmuți pe unii asupra altora.

— Toată lumea zice „Așultă-ț instinctu“, spune Franco cu o voce moale. Dacă mi-aș fi ascultat instinctu, acu nici un puțoi din sala asta n-ar mai avea tupeu să respire, zâmbește el cu voioșie. Și n-ar fi fost bine, adaugă el, uitându-se la Frances Flanagan.

— E Miller, Anton Miller ăla, Frank, declară Larry, iar Franco adulmecă aburii de alcool din respirația lui și își

dă seama că se apropie de momentul săla când va repeta de nenumărate ori același lucru. Tot timpu trecea pă-acolo pă la apartament. Sean îi era dator, iar pă Miller nu-l încânta că Sean îi făcea ochi dulci găgicuții aleia crete, arată el cu capul spre Frances, care se holbează la un sir de pahare pline cu vin de pe masă. Să mor io. Miller e omu tău.

— Toată lumea zice asta, spune Begbie.

Pe urmă Cha Morrison vine la el, cu un rânjet imens gravat pe față. Duhnește a alcool, fără îndoială de la un chef anterior celui actual.

— Mai bine c-ai ars gunoiu. Să nu se-mprăștie boala, corect?

Franco și-ar fi zis că o să i se declanșeze o criză de violență psihotică la auzul acestor cuvinte, dar nu simte nimic. Respiră regulat și chiar îi zâmbește lui Morrison.

Cha Morrison nu i-a prevăzut reacția și pare realmente supărat că nu s-a ales cu ce voia.

— Știi dă ce s-a-n dopat cu toate porcăriilealea? Artistu homo, spune Cha disprețuitor, îndoindu-și încheietura mâinii și țuguindu-și buzele, pe când oamenii încep să se strângă în jurul celor doi bărbați. Ș-o să ne pictezi și nouă ceva, scumpe? Aaah, dulceață mică, cum te descurci cu clima dă California?

— Mă cam plăcăsesc p-aci, râde Franco, dar m-ai înveselit tu, cu poantele tale dă bețivan dat dracu. Mi-era dor diasta. Clima în California e foarte-foarte mișto, mersi că m-ai întrebat. Și tu ce mai faci? Aranjezi marfa pă raf-turi la Tesco împreună cu puștanii dă liceu?

— Ești un căcăios nașpa.

Morrison face un pas în față, însă simte cum o mâna îl însfăcă ferm de umăr și îl trage în spate. Se răsucește și îi